

ikke gaaer frem, men endogaa tilbage. Den Forderung, som jeg troer, at man kunde opstille, og som Ingen mere end Finantsministeren skulde være Organ for, er den, at vi i Fredstider som disse have den Pligt, ikke alene ikke at gaae tilbage, men ogsaa heri som i alle andre Forhold at gaae fremad.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg haaber, at det høie Thing vil finde det naturligt, at jeg udbeder mig Tilladelse til endnu en kort Tid at beskæftige det Opmærksomhed i Anledning af de forskjellige deels Forespørgsler, deels Bemærkninger, der ere gjorte med Hensyn til det Ministerium, der hører under min Resport. Jeg skal tillade mig først at omtale det Foredrag, som vi have hørt af det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (H. C. D. Müller). Den ærede Rigsdagsmand begyndte i de Ord, han henvendte til mig, med det Spørgsmaal, hvorledes jeg vilde stille mig, naar der anlagdes højere Folkefokler i Kjøbstæderne, om jeg da vilde søge at skaffe disse en Understøttelse fra Statens Side. Jeg seer ikke, at selv om Bevillingen er given saaledes, som det her er Tilfældet, der da er det Mindste iveten for, at man, naar der dannes sig højere Folkefokler i Kjøbstæderne, kan anvende noget af det bevilgede Beløb til disse. Jeg skal iøvrigt gjøre opmærksom paa, at man paa Finantsloven under Seminariefondens Udgift vil finde en Post, Nr. 13, som hedder: „Til fortrinlige Seminaristers videre Uddannelse 4,800 Rd.“. Jeg skulde tage meget feil, om ikke disse 4,800 Rd., som nu ere blevne bevilgede gennem en længere Række Aar, fortrinvis ere blevne anvendte til at give dygtigere Seminarister en forøget Uddannelse, for at de kunde blive dygtige Lærere omkring i Kjøbstædernes Skoler. Der er jo altsaa derved viist Kjøbstædernes Skolevæsen en Smødeforkommen, og der skal naturligvis ikke fra min Side indvendes det Mindste imod, at man kommer det yderligere imøde; det skal være mig særdeles hjært, og jeg skal gjerne være med til ad denne Vej at fremme en gavnlig Udvikling af det. — Det ærede Medlem henlebede derhos min Opmærksomhed paa, at man

uden at henvende sig til Repræsentationen derom, uden at give Menighederne Tellinghed til at ytre sig, uden at høre Kirken derom, af og til deler Præstefaldene, og saaledes giver Anledning til, at der skeer Forandring i den hele Fordeling af de geistlige Embeder, Noget, som ikke Administrationen alene burde have med at gjøre. Det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valgkreds (Berg) gjorde derhos igaar opmærksom paa, at en saadan Fordeling havde en vis Betydning ogsaa for Statskassen; thi uagtet Præstestipendierne principalt altid udredes af Kaldene, er der dog altid et lille Beløb, i Almindelighed en 300 Daler — det er dog ikke Tilfældet for alle Afskedigelses Vedkommende —, men i Almindelighed er det et saadant Beløb, der maa udredes af Finantserne. Jeg skal med Hensyn hertil bemærke, at det dog ingenlunde er Tilfældet, at Menigheden ikke høres; thi i den korte Tid i det Mindste, i hvilken jeg har havt den Ære at være Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, har jeg netop seet saadanne Ytringer og Duffer, og det indtrængende Duffe, komme frem fra Menighederne, fra Beboerne selv i Sognene. Jeg skal derhos tillige tillade mig at gjøre opmærksom paa, at ogsaa Kirken faaer Tellinghed til at ytre sig, saavel gennem Provsterne som gennem Biskopperne. Desuden maa jeg bede bemærket, at det for Kirkestyrelsen er en meget vanskelig Ting at opgive denne Fremgangsmaade, som jo er meget gammel og har fundet Sted i lang Tid; thi det er jo ikke Noget, som man gjør vilkaarligt efter sin egen Lust, men man gjør det, hvor f. Ex. Folkemængden er tagen betydelig til, eller hvor maaffee Udstrækningen af Sognene er meget stor, saa at det er vanskeligt, at den fornødne Sjælesorg kan blive besørget, naar der kun er een Præst. Det er under saadanne Omstændigheder, at man tillader sig en Deling af Kaldet, og jeg skulde tage meget i Betænkning, som Situationen for Diebliffet er, at opgive denne Ret for Kirkeadministrationen, da den netop er i selve Kirkens og selve det kirkelige Livs Interesse. — Det ærede Medlem yttrede sig dernæst om Salg af Jord fra Præstegaardene. Her maa jeg nu først bemærke, at den hele Sag vist